

Výukový materiál

zpracovaný v rámci projektu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Pořadové číslo projektu:

CZ.1.07/ 1.4.00 / 21.1105

Šablona: EU I/2

Sada: ČP – ČJ9, 11 (2. část)

Ověření ve výuce: český jazyk - literatura

Třída: IX.

Datum: 24. 11. 2011

Předmět: český jazyk - literatura

Ročník: IX.

***Klíčová slova: Šrámek, buřiči, poezie,
antimilitarismus***

Jméno autora: Mgr. Lenka Simonová

***Škola: Základní škola, Bojanov, okres Chrudim
538 26 Bojanov***

S.....

- m..... p.....

- radost ze ž..... v kontrastu s obrazem v..... h.....

- báseň V..... v p.....

Vrátím-li se domů — půjdu naší ulicí,
půjdu naší ulicí, pomalu a tiše,
shledám se s chodníkem, se všemi okny,
promluví někdo, neodpovím.

Pak ale uvidím, pak ale uvidím
podivnou věc. Seschnu se touhou,
až já ji uvidím, až já ji uvidím,
a já jí řeknu: domečku, krbe můj, hnízdo...!

Na každém schůdku, ach, jak se seschnu,
to bude bitva! To bude bojování,
vstříc mi půjde krásná paní,
do hluboké trávy padnu, do hluboké trávy.

Nebudu voják. To bude krásné.

Do hluboké trávy — Vrátím-li se domů,
usednu k ženě, tři dny s ní nespustím očí.
V noci budu u ní tiše spát. Ráno
krásné, ach, krásné budou na pokrývce její
ruce.

Povím jim všechno. A budu čist. Pak vstanu,
zaliži květiny v oknech. Naleznu pod jejich
lístky
zelený, blažený život. Budu jak rolník a
pastýř

b) próza

S..... v.....

= r.....

Příběh o dospívajícím s..... J..... R....., jeho vzpouře proti

m..... p.....

stříbrný vítr =

c) divadelní hry

L.....

M..... nad ř.....

Najdi v textu spisovatele:

Nařežeme rovné pruty lísky.

Poznat celý svět láká každého člověka.

Ve vysoké peci se začne ruda tavit asi při 1500°C.

Ten člověk asi nemá charakter.

Vyprávěl pouze o něm, co vám mám povídat.

Smyčka vytvořila kruh a laso dopadlo přesně na cíl.

Dojaly nás ovace tisíců nadšených diváků.

Při dietě pijte minerální vodu, mastným pokrmům se vyhýbejte.

Přečíst: **Stříbrný vítr**

V deset hodin šly děti ze školy.

Ratkin s Malkusem šli spolu, ale nemluvili; jen tak občas pozorovali se postranními pohledy.

Obloha nebyla už tak čistá jako ráno, oblohou napříč pospíchaly veliké, stříbrné oblaky a vítr dul jak trubač na bílém koni.

Ratkin se náhle zastavil a uchopil Malkusa za ruku.

"Pojď!"

"Kam?"

"Na luka!"

Oběma se náhle rozsvítilo v očích. Cosi široce rozlehlého a šťavnatého zamávalo jim vstříc a rozšířilo zpěvně prsa. Podívali se na sebe a museli propuknouti v smích, jak bláznivě jim svítily oči.

"Ty ... osle!" povídá najednou Ratkin a plácl Malkusa po zádech.

"Ty ... ty ... opice!" odpovídá tento i štulec vrací.

A oba se rozřehotali, přímo proti větru, vítr do nich vletěl jak do otevřených oken. Pak byli v lukách, byli jimi jakoby uchopeni a nesení, jakýsi zelený chlap tě chytil a hodil druhému, druhý třetímu a vítr zvonil v zubech. Pěšinky je pozdravovaly a nastavovaly stopy, vyryté jejich šťastným a mladým útekem vstříc slunečnému větru, aby je osušil.

Konečně se zastavili. Byli až k zalknutí udýchání. Stříbrné mraky stále pospíchaly napříč oblohou, slunce se rozsvěcovalo a opět vyhasínalo, stín a světlo běžely vždy postupně od jednoho konce luk ke druhému, jako když nějaká veliká ruka zlatým hřebenem louky pročesává.

A vítr dul jak trubač na bílém koni.

Stáli a rozevřeli široce oči, ústa, aby všechna ta krása mohla do nich horem i dolem. Tady na nich ležel nyní stín, louky se zasmýkaly v chladném nepokojném šeru. Ale nahoře před nimi na návrších náhle všecko zasvítilo, domečky jakési bílé i kalužinky zbylé po sněhu, všechno se tam vzňalo bílým plápoem, vítr prudčeji zadul, a onen jas nyní letěl sem k nim, zapuzuje stín ... Pili tuto hru světla celým obličejem, v hrdle bylo jak tlačence v úzkých dveřích.

"Slyšíš ... ?" ptá se náhle Ratkin, hlas tlumí a čemusi tajemnému naslouchá.

"Co ... ?"

"Stříbrný vítr ..."

"Stříbrný vítr?" A Malkus má užaslé oči, veliká kola navrch hlavy.

"Pst ... teď! Slyšíš?"

Konečně, zdá se, že i Malkus slyší stříbrný vítr.

Jede to kolem, trubač nahoře, vzali se za ruce, tisknou, tisknou a naslouchají.

Náhle oba najednou.

"Ty, to je krásné ...!"

Ratkin se vyrušil, dívá se okamžik na Malkusa a najednou dá se do smíchu. Co že je krásné, ptá se Malkusa.

Malkus ocitne se na rozpacích.

"Co ... Vždyť víš ..."

"Nevím ..." A Ratkin se tváří docela nechápavě.

"No ... všechno je krásné ..."

"Hm, všechno je krásné ..."

Ratkin se stává náhle velice vážným a upřeně pozoruje druha. "A přec tě dneska bili, co? Řekneš, že všechno je krásné ...!"

Malkus na okamžik se zapřemítal, i obličej odvrátil, by zakryl rozpaky.

"No bili ...," povídá po chvilce, "ale ..."

Nedořekl, jen prsa jaksi vypjal a do dálky se zadíval.

"Až budu silný, nebudou mě bít ...," řekl až potom.

"Dobře, dobře, dobře ...," vykřikl nuceně silným hlasem Ratkin, na rameno mu uhodil a propukl v smích.

Ale Malkus by byl rád ještě cosi vysvětlil, s něčím rád se svěřil.

"No tak, přestaň se smát ... no tak ..."

Splav

- milostná poezie
- radost ze života v kontrastu s obrazem válečných hrůz
- báseň **Voják v poli**

Vrátím-li se domů — půjdu naší ulicí,
půjdu naší ulicí, pomalu a tiše,
shledám se s chodníkem, se všemi okny,
promluví někdo, neodpovím.

Pak ale uvidím, pak ale uvidím
podivnou věc. Seschnu se touhou,
až já ji uvidím, až já ji uvidím,
a já jí řeknu: domečku, krbe můj, hnízdo...!

Na každém schůdku, ach, jak se seschnu,
to bude bitva! To bude bojování,
vstříc mi půjde krásná paní,
do hluboké trávy padnu, do hluboké trávy.

Do hluboké trávy — Vrátím-li se domů,
usednu k ženě, tři dny s ní nespustím očí.
V noci budu u ní tiše spát. Ráno
krásné, ach, krásné budou na pokrývce její
ruce.

Povím jim všechno. A budu čist. Pak vstanu,
zaliži květiny v oknech. Naleznu pod jejich
lístky
zelený, blažený život. Budu jak rolník a
pastýř.
Nebudu voják. To bude krásné.

b) próza

Stříbrný vítr

= román

Příběh o dospívajícím studentu Janu Ratkinovi, jeho vzpouře proti maloměstským poměrům

stříbrný vítr = symbol mládí, nezdolnosti, ideálů

c) divadelní hry

Léto

Měsíc nad řekou

Najdi v textu spisovatele:

Nařežeme rovné pruty lísky.

Poznat celý svět láká každého člověka.

Ve vysoké peci se začne ruda tavit asi při 1500°C.

Ten člověk asi nemá charakter.

Vyprávěl pouze o něm, co vám mám povídat.

Smyčka vytvořila kruh a laso dopadlo přesně na cíl.

Dojaly nás ovace tisíců nadšených diváků.

Při dietě pijte minerální vodu, mastným pokrmům se vyhýbejte.

